

Mateřská škola Domažlice, příspěvková organizace
Zahradní 471, 344 01 Domažlice, tel.: 379724565, IČO: 75006111

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro předškolní vzdělávání

„Pojďte s námi letem světem“

Motto:

„ I malý človíček dokáže velké věci“

Obsah

1. Identifikační údaje mateřské školy.....	3
2. Obecná charakteristika mateřské školy.....	5
3. Podmínky vzdělávání.....	5
• 3.1 Věcné podmínky.....	5
• 3.2 Životospráva.....	7
• 3.3 Psychosociální podmínky.....	8
• 3.4 Organizace.....	9
• 3.5 Řízení mateřské školy.....	10
• 3.6 Personální a pedagogické zajištění.....	10
• 3.7 Spoluúčast rodičů s MŠ.....	11
• 3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a vzdělávání dětí nadaných.....	13
• 3.9 Vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	14
• 3.10 Podmínky pro vzdělávání dětí cizinců.....	14
4. Organizace vzdělávání.....	15
5. Charakteristika vzdělávacího programu.....	16
6. Vzdělávací obsah.....	19
7. Evaluační systém.....	52
8. Použitá literatura.....	57

- ***Identifikační údaje mateřské školy***

- Název dokumentu

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO PŘEDŠKOLNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

„Pojďte s námi letem, světem“

Motto: „I malý človíček dokáže velké věci“

- Název školy, sídlo

Mateřská škola Domažlice, příspěvková organizace

Zahradní 471, Domažlice 344 01

IČO: 75006111

www.skolkydomazlice.cz

e-mail: michlova@msdomazlice.cz

reditelka@msdomazlice.cz

jidelna@msdomazlice.cz

ucetni@msdomazlice.cz

Právní forma: příspěvková organizace (vznikla 1. 1. 2003)

Místa vzdělávání MŠ Domažlice, příspěvkové organizace:

Kmenová škola Zahradní 471

- kapacita 79 dětí, 3 běžné a 1 třída zřízená podle § 16 ods. 9 (speciální třída)

- tel.: 379724565

Odloučené pracoviště Poděbradova 53

- kapacita 99 dětí, 4 běžné třídy

- tel.: 379722437

Odloučené pracoviště Michlova 565

- kapacita 84 dětí, 3 třídy

- tel.: 379724407

- Statutární zástupce

Ředitelka: Mgr. Lenka Žáková

Zástupkyně ředitelky: Jana Gramanová

Zástupkyně ředitelky pro MŠ Michlova: Dana Tomanová

Zástupkyně ředitelky pro MŠ Poděbradova: Jana Gramanová

Zpracovatelé programu: zástupkyně ředitelky a kolektiv pedagogických pracovníků MŠ Michlova

- Zřizovatel

Město Domažlice

náměstí Míru 1

344 20 Domažlic

IČ: 00253316

Starosta města: Bc. Stanislav Antoš

- **Číslo jednací:**
- **Platnost dokumentu: ŠVP je platný od 1. 9. 2019 do 31. 8. 2024**
- Aktualizace dokumentu: od 1. 9. 2024

2. Obecná charakteristika mateřské školy

Mateřská škola se nachází v patrové budově se třemi běžnými třídami. Součástí mateřské školy je školní kuchyně, v hospodářské části budovy je prádelna, sušárna, sklad čisticích prostředků, knihovna, potravinové sklady a zázemí pro nepedagogické pracovníky. Ve čtvrté třídě, která původně byla součástí mateřské školy je dnes dětská skupina „Sluníčko“, které poskytuje péči dětem mladším tří let. Tato mateřská škola je budovou postavenou k tomuto účelu. Nachází se v klidné části města, uprostřed sídliště a zástavby rodinných domů. Mateřskou školu obklopuje velká zahrada se vzrostlými stromy, které v letních měsících poskytují dětem dostatek stínu. Poloha mateřské školy umožňuje dětem rychle se dostat do přírody, ale i do centra města. Naše škola je ve městě, které má bohatou historii a stále se zde udržují folklorní tradice, proto se cílem našich vycházek stává nejen blízká příroda, ale i historické náměstí a muzeum Chodska, aby děti měly povědomí o tom, v jakém městě žijí. Během roku se seznamují s důležitými budovami v našem městě a nečiní jim potíže najít poštu, školu, sportovní halu nebo knihovnu, vědí, kam si jít koupit zmrzlinu, kde je radnice, autobusové nádraží apod. Prožitkové učení je každodenní součástí pobytu dětí v mateřské škole i venku, každý den objevujeme něco nového.

Pracujeme podle Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání, na který navazuje školní vzdělávací program mateřské školy a jednotlivé třídní programy. Při výchovně vzdělávacím procesu postupujeme dle zásad individualizace. Každé dítě má vlastní prostor pro rozvoj svých kompetencí, každé dítě je samostatnou osobností, které roste a vyvíjí se. V mateřské škole probíhá také individuální integrace dětí se speciálními vzdělávacími potřebami v běžných třídách.

V mateřské škole se snažíme vytvářet podmínky a prostředí plné pohody a porozumění, ve kterém se všechny děti cítí bezpečně a mohou tak nerušeně růst nejen fyzicky, ale i duševně. Pak můžeme cestou přirozené výchovy a vzděláním rozvíjet samostatné a zdravě sebevědomé děti, které jsou připraveny na vstup do základní školy a po té i do života.

V mateřské škole pracuje 6 pedagogických pracovníků. 2 asistentky pedagoga a 5 nepedagogických pracovníků.

3. Podmínky vzdělávání

• 3.1 Věcné podmínky

V mateřské škole jsou 3 třídy. 1. třída „Motýlci“ se nachází v prvním podlaží budovy. Stanovená kapacita této třídy je maximálně 28 dětí. Ve třídě je dostatečný prostor pro společné činnosti i individuální vzdělávání. Je rozdělena na hrací část, vybavenou kobercem a část se stolečky a

židličkami. Ve třídě je nábytek a vybavení přizpůsobené dětem ve věku 3 až 6 let. Třída je vybavena hračkami, pomůckami, které odpovídají věkové kategorii. Jsou umístěny tak, aby si je děti mohly samostatně brát, a jsou stanovena pravidla pro jejich využívání. Nábytek ve třídě je výškově přizpůsoben velikosti dětí. Vybavení třídy je průběžně obnovováno a doplňováno. Na třídu navazuje umývárna a toalety, šatna pro děti této třídy, kabinet, šatna učitelek se sociálním zázemím a prostor pro uložení matrací a lůžkovin pro odpočinek dětí. Matrace jsou umístěny v úložných skříních, které jsou k tomu účelu určené. 2. třída „Berušky“ se nachází v přízemí budovy. Tato třída má rovněž kapacitu 28 dětí. Je také rozdělena na dvě části, hrací část s kobercem a prostor se stolečky, který slouží jak ke stravování dětí, tak k hrám, výtvarným a pracovním činnostem. Ve třídě jsou děti ve věku od 3 do 6 let. Třída je vybavena také adekvátním nábytkem, hračkami a pomůckami, které jsou průběžně obnovovány a doplňovány. Na třídu navazuje umývárna a toalety, šatna dětí, kabinet, šatna pro učitelky a sociální zázemí. V přilehlém prostoru třídy jsou také uloženy matrace a lůžkoviny pro odpočinek dětí. Matrace a lůžkoviny jsou uloženy v otevřených skříních, které jsou k tomu určené.

3. třída „Sluníčka“ je v zadním pavilonu mateřské školy. Kapacita této třídy je 28 dětí. Třída je velmi prostorná a světlá. Ve třídě je nábytek odpovídající věku dětí. Má hrací část, která je vybavena kobercem a část se stolečky a židličkami, jež jsou využívány jak ke stolování dětí, tak k různým vzdělávacím, výtvarným a pracovním činnostem. V zadní části třídy jsou umístěny otevřené skříně na ukládání matrací a lůžkovin pro odpočinek dětí. Součástí této třídy je též přilehlý kabinet na hračky a pomůcky, umývárna a toalety dětí, šatna dětí, šatna a sociální zázemí pro učitelky. Každá třída má svoji přípravku, která je vybavena myčkou nádobí a kuchyňskou linkou a slouží k uskladnění nádobí, mytí nádobí a přípravě pokrmů před podáváním. Celá budova mateřské školy byla vybavena internetovým připojením. Aktuálně je možné využívat internet k práci učitelek a pro aplikaci „Naše MŠ“.

Děti se svými pracemi a výrobky podílejí na výzdobě školy. V interiéru školy jsou umístěny práce dětí tak, aby je viděli děti i rodiče.

Na budovu mateřské školy navazuje zahrada, na které je několik nových zahradních prvků a tři pískoviště. Prostor je dostatečně velký, umožňující dětem rozmanité pohybové aktivity.

Vnitřní i venkovní prostory mateřské školy splňují bezpečnostní a hygienické normy. Vybavení prochází každý rok revizemi.

Čeho chceme dosáhnout:

Chtěli bychom postupně modernizovat vybavení mateřské školy, především výměnu osvětlení v celé budově, hlavně ve třídách, kde jsou dosud staré zářivky. Dále bychom rádi zmodernizovali dětské umývárny a WC, které je původní od zahájení provozu v roce 1979. V celé

budově mateřské školy je potřeba kompletní rekonstrukce vody a elektřiny. Na školní zahradu bychom rádi dětem pořídili altán, který by sloužil k tvořivým hrám.

Jakými prostředky:

Především spoluprací se zřizovatelem, také konzultací s odborníky a získáváním inspirace v jiných mateřských školách.

- **3.2 Životospráva**

Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava. Je zachována vhodná skladba jídelníčku, na kterou dohlíží vedoucí stravování. Děti mají během dne ve třídách dostatek tekutin a mezi jednotlivými jídly jsou zachovávány časové odstupy. Děti do jídla nenutíme, snažíme se vhodnou formou, aby dítě ochutnalo jídlo, které např. nezná a motivujeme je. Snažíme se o to, aby s námi rodiče v tomto ohledu plně spolupracovali.

V mateřské škole zajišťujeme dětem pravidelnost v denním režimu. Vzhledem k aktuálním situacím je možné ho změnit ve vztahu k potřebám dětí i rodičů. Plánované i neplánované události a akce v mateřské škole jsou zpestřením života školy.

V průběhu celého roku se snažíme, aby měly děti dostatečný pohyb uvnitř i venku na zahradě a ve volné přírodě. V případě adekvátního počasí, chodíme i na delší polodenní výlety a vycházky do blízkého okolí. Pravidelně s dětmi navštěvujeme tělocvičnu, kde mohou děti rozvíjet další pohybové schopnosti s využitím tělocvičného nářadí.

V denním programu jsou respektovány individuální potřeby spánku či odpočinku. Dětem s menší potřebou odpočinku jsou individuálně nabízeny klidné činnosti. Děti ke spánku nenutíme.

Učitelky jdou dětem příkladem ve vztahu k zdravému životnímu stylu a tak se pro ně stávají přirozeným vzorem.

Čeho chceme dosáhnout:

Zlepšit stravovací návyky dětí, zaměřit se na stolování, držení lžice a příboru a správné sezení u stolu. Chceme dále pokračovat v pravidelných návštěvách tělocvičny a jógy v mateřské škole. Prodlužovat pobyt dětí na školní zahradě tak, aby se během pobytu venku mohly vykonávat i činnosti, které se uskutečňovaly pouze ve třídách.

Jakými prostředky:

Učitelky jsou vzorem pro dítě. Účast na seminářích týkající se zdravého stravování a životního stylu. Praktické prodlužování pobytu venku, správné oblékání a přenášení činností ven.

• 3.3 Psychosociální podmínky

Usilujeme o to, aby se děti a dospělí cítili v prostředí MŠ dobře, spokojeně a bezpečně. Cílem MŠ je respektovat potřeby dětí ze strany pedagogů.

Nově přichozí dítě má možnost postupně se adaptovat na nové prostředí a situace.

Nikdo není zvýhodňován ani znevýhodněn, všechny děti mají stejná práva a povinnosti, postavení všech dětí je rovnocenné.

V dětech se snažíme rozvíjet citlivost pro vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, pomoc a podporu. Cílem je spolehlivost a důvěra dospělým.

Nepoužíváme negativní komentáře a podporujeme děti v samostatných pokusech, dostatečně chválíme a pozitivně hodnotíme.

Respektujeme potřeby dětí a pomáháme je naplňovat..

Vzdělávací nabídku přizpůsobujeme věku předškolního dítěte a jeho potřebám. Je v našem zájmu, aby nabídka byla dětem tematicky blízká, snadno pochopitelná a přiměřeně náročná.

Na nejmenší možnou míru eliminujeme spěch a stres.

Záměrem je podporující a sympatizující způsob pedagogického vedení, který počítá s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním dítěte, nechceme s dětmi manipulovat a organizování dítěte omezujeme na nezbytně nutné činnosti např. při odchodu na pobyt venku, do divadla apod.

Snažíme se, aby se dětem dostávalo jasných a srozumitelných pokynů.

Usilujeme o to, aby třída byla pro děti kamarádkým prostředím, v němž jsou rády.

Je dostatečně dbáno na osobní soukromí dětí.

Děti mají dostatek času a prostoru pro spontánní hru.

Čeho chceme dosáhnout:

Dodržování stanovených pravidel chování jak ze strany dítěte, tak ze strany pedagogů.

Jakými prostředky:

Sledování problémových situací a hledání způsobů jejich řešení společně s dětmi. Spolupracovat s rodinou. Konzultace problémových situací na pedagogických radách. V komplikovanějších případech se obrátit na odborníky.

• 3.4 Organizace

Provozní doba mateřské školy: 6.00 –16.30

V 1. třídě se děti setkávají pouze v brzkých ranních hodinách, od 6.00 do 7.00 hodin a pak se rozcházejí do svých tříd. Odpoledne je provoz 3. třídy Sluníček do 15.30, po té se děti převádějí do 1. třídy Motýlků, kde je provoz do 16.30 hodin.

Organizace dne v mateřské škole má svůj řád, denní režim je však dostatečně pružný. Učitelky přizpůsobují organizaci dne tak, aby vyhovovala individuálním možnostem dětí a jejich potřebám.

Do denního programu jsou pravidelně zařazovány zdravotně preventivní pohybové aktivity.

Prostory našich tříd nám dostatečně umožňují pohybové vyžití dětí. V letním období využíváme velkou školní zahradu. Děti mají možnost využívat nejen stabilní zahradní prvky, ale i celou škálu pomůcek (míče, branky, obruče, švihadla, odrážedla, koloběžky apod.) V zimním období využíváme sněhových podmínek k bobování či jiným zimním pohybovým aktivitám. Pravidelně využíváme i tělocvičnu TJ Sokola v Domažlicích. V jarních měsících navštěvujeme s dětmi plavecký bazén.

Dětem je poskytován dostatečný čas a prostor pro spontánní hru. Řízené a spontánní činnosti jsou vyvážené. Učitelky se plně věnují dětem a jejich vzdělávání.

Denní režim je přizpůsobený tak, aby dětem poskytoval potřebné zázemí, klid, bezpečí i soukromí.

Plánování činností vychází z potřeb a zájmu dětí.

Škola má dostatečné množství kvalitních učebních pomůcek, které jsou často využívány při individuální práci s dětmi. Jsou také vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti. Činnosti jsou prováděny i v menších skupinách.

Děti jsou podněcovány k vlastním aktivitám a experimentování.

Při odpočinku respektujeme individuální potřeby dětí.

Do mateřské školy jsou přijímány děti od tří let. Kapacita mateřské školy je 84 dětí. Počet dětí na třídách může ovlivnit integrace dětí se speciálně vzdělávacími potřebami do běžné třídy.

Čeho chceme dosáhnout:

Zajistit takovou organizaci dne, která bude vhodná vzhledem k potřebám dětí. Vybírat činnosti tak, aby více rozvíjely samostatnost a odpovědnost.

Jakými prostředky:

Respektování potřeb dětí, zapojování dětí do plánování činností a reagování na podněty dětí.

Získávání zkušeností od jiných pedagogů, předávání zkušeností a vzájemné hospitace.

• 3.5 Řízení mateřské školy

Povinnosti, pravomoci a úkoly všech zaměstnanců jsou jasně vymezeny v pracovních náplních a organizačním řádu školy. Dílčí úkoly zaměstnanců jsou projednávány na pravidelných pedagogických radách nebo podle potřeby.

V mateřské škole je vytvořen vnitřní i vnější informační systém. Mateřská škola využívá pro informovanost rodičů nástěnek v budově mateřské školy, osobně předaných informací a webových stránek.

Zástupkyně ředitelky vytváří pozitivní atmosféru na pracovišti, pro vzájemnou důvěru a toleranci, zapojuje pracovníky do řízení mateřské školy a ponechává jim prostor pro jejich vlastní realizaci. Motivuje pracovníky ke spolurozhodování o zásadních otázkách školního vzdělávacího programu. Pedagogický sbor pracuje jako tým a spolupracuje s rodiči dětí. Všichni pracovníci školy jsou povinni respektovat školní vzdělávací program.

Všichni zaměstnanci školy zachovávají loajálnost vůči škole a svým kolegyním, nezveřejňují interní informace a respektují pravidla pro zpracování osobních údajů dětí a jejich zákonných zástupců.

Objektivně vyhodnocuje práci zaměstnanců, podporuje je ve vzájemné spolupráci.

Společně s ředitelkou školy vypracovává evaluační a kontrolní systém tak, aby byl smysluplný.

Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem, se základní školou, knihovnou, Dominem, policií a dalšími institucemi v Domažlicích. Také spolupracuje s odborníky ze školských poradenských zařízení především při řešení individuálních výchovných a vzdělávacích problémech dětí.

Čeho chceme dosáhnout:

Zkvalitnění práce všech pracovníků školy.

Jakými prostředky:

Kontrolou plnění úkolů, přebírání odpovědnosti za spoluúčast v rozhodování ve věcech řízení mateřské školy či plánování.

• 3.6 Personální a pedagogické zajištění

Mateřskou školu řídí zástupkyně ředitelky školy. Všichni pedagogičtí pracovníci mají odbornou kvalifikaci. Všichni pedagogičtí pracovníci se vzdělávají buď v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP), nebo formou samostudia, mají k dispozici dostatečné množství materiálů např. v pedagogické knihovně, která je postupně doplňována. Na pracovišti je

podporována odbornost a profesionalita pracovního týmu a jsou vytvářeny podmínky pro systematické vzdělávání (zapojení do projektu Šablony pro MŠ a ZŠ I a II a APIV B).

Služby učitelek jsou organizovány tak, aby byla vždy a při všech činnostech zajištěna adekvátní pedagogická péče o děti.

Podmínky školy umožňují co nejdelší překrývání přímé pedagogické činnosti učitelek na třídách.

Ve třídách je průměrný rozsah překrývání přímé pedagogické činnosti 2,5 hodiny denně.

Zaměstnanci se chovají a jednají profesionálně v souladu se společenskými a morálními zásadami a pedagogickými a metodickými zásadami výchovy pro vzdělávání předškolních dětí.

Mateřská škola umožňuje a zprostředkovává zákonným zástupcům spolupráci s příslušnými odborníky, např. Pedagogicko-psychologickou poradnou v Domažlicích.

Nedílnou součástí našeho kolektivu jsou provozní zaměstnanci a účetní, kteří společně s pedagogy pracují jako jeden tým.

Náš kolektiv:

Anna Svobodová - zástupkyně ředitelky školy

Helena Horáčková - vedoucí stravování

Učitelky:

1. třída „MOTÝLCI“ – *Mgr. Kateřina Pivoňková, Monika Černá*

2. třída „BERUŠKY“ – *Vlastimila Švandrlíková, Anna Svobodová, Zdeňka Cibulková - AP*

3. třída „SLUNÍČKA“ – *Lenka Sokolová, Andrea Kuželková, Elena Weberová - AP*

Kuchařky: *Hana Opatová a Marta Kůsová*

Uklízečky: *Jana Kadeřábková a Radka Pivoňková*

Čeho chceme dosáhnout:

Prohlubování kvalifikace pedagogických pracovníků. Využití týmové spolupráce všech pracovníků školy.

Jakými prostředky:

Účast pedagogických pracovníků na vzdělávacích seminářích. Získávání zkušeností vzájemnými hospitacemi nebo návštěvami v jiných MŠ.

• 3.7 Spoluúčast rodičů s MŠ

Spolupráce s rodiči funguje na základě partnerství. Usilujeme o vzájemnou důvěru, vstřícnost, pochopení, respekt a ochotu spolupracovat.

Ze strany učitele:

Snažíme se podporovat rodinnou výchovu a pomáhat rodičům v péči o dítě. Nabízíme rodičům poradenský servis.

Chráníme soukromí rodiny a zachováváme mlčenlivost, s osobními údaji nakládáme v souladu s GDPR.

Při každém kontaktu informujeme rodiče o problémech, ale hlavně o úspěších dítěte. Pokud projeví rodiče zájem, domlouváme se na společném postupu při kázeňských problémech.

Informace o dětech sdělujeme pouze zákonným zástupcům a to šetrně, citlivě a diskrétně.

Informujeme rodiče o připravovaných akcích a nabízíme možnost aktivní spolupráce.

Konzultujeme s rodiči individuální plány dítěte, navrhujeme konzultace u odborníků.

Rodiče mají možnost se podílet na dění v MŠ, účastnit se různých akcí, které škola pořádá a podle svého zájmu vstupovat do her svých dětí v době adaptačního procesu.

Projeví-li rodiče zájem, mají možnost spolupracovat při vytváření plánů a programu MŠ, případně mohou kdykoli navštívit školu a zapojit se do činnosti svých dětí.

Organizujeme společné schůzky, setkání a akce s rodiči.

Usilujeme o spolupráci rodičů při výchovně vzdělávací práci, snažíme se různými způsoby zapojovat rodiče do společných činností s dětmi.

Prohlubujeme spolupráci s rodiči předškolních dětí při přípravě na vstup do ZŠ.

Využíváme nabídek rodičů k opravám školního vybavení.

Společné akce pro rodiče a děti:

Oslavy všech svátků (Vánoce, Velikonoce, Den matek, ...)

Rozloučení s předškoláky

Rozloučení se školním rokem – zahradní slavnost

Keramické dílničky v MŠ

Cvičení jógy v mateřské škole

Ze strany rodičů:

Doprovází ráno dítě do mateřské školy a předávají ho osobně přímo učitelce, stejně tak si ho přebírají od učitelky při odchodu.

Poskytují pravdivé informace o zdravotním stavu dítěte.

V dohodnutém čase si dítě vyzvedávají z MŠ.

Dbají o zdraví, čistotu a péči svého dítěte.

Zajímají se o dění v MŠ a své dítě

Zúčastňují se schůzek, akcí pořádaných školou a čtou informace umístěné na nástěnkách či webových stránkách mateřské školy.

Čeho chceme dosáhnout:

Důvěry mezi oběma stranami a respektování názoru školy a pedagogů.

Jakými prostředky:

Vstřícnou a profesionální komunikací s rodiči, komunikací s odborníky při řešení problémů.

- **3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných**

Školní vzdělávací program je společný pro vzdělávání všech dětí. Pedagogičtí pracovníci se snaží vytvořit optimální podmínky k rozvoji každého dítěte tedy i dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami.

Mateřská škola účelně využívá a realizuje podpůrná opatření. Pro děti s přiznaným 1. stupněm podpůrného opatření, stanovuje podpůrná opatření mateřská škola i bez doporučení školního poradenského zařízení. Učitelky vypracovávají plán pedagogické podpory (PLPP). U dětí s přiznaným 2. až 5. stupněm postupujeme dle doporučení školských poradenských zařízení. Vypracováváme pak ve spolupráci s rodiči i školským poradenským zařízením individuální vzdělávací plán (IVP). Vzdělávací plány vždy respektují individuální potřeby a možnosti dětí. Mateřská škola zajišťuje dle doporučení školského poradenského zařízení asistenta pedagoga, který úzce spolupracuje s učitelkami a se zákonnými zástupci dítěte.

Pedagogičtí pracovníci volí vhodné vzdělávací metody a prostředky při vzdělávání dětí se SVP a zároveň uplatňují profesionální postoj. Navazují komunikaci a úzkou spolupráci s rodiči a spolupracují s dalšími odborníky a využívají služby školských poradenských zařízení.

- **Podmínky pro vzdělávání dětí nadaných**

Učitelky ve svých plánech a nabízených činnostech respektují potřeby dětí nadaných a tyto děti dále rozvíjejí. Dále se snaží odlišovat skokový a nerovnoměrný vývoj v určité oblasti a ve spolupráci se zákonnými zástupci a odborníky podporují nadání těchto dětí.

Vzdělávání dětí probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání.

• 3.9 Vzdělávání dětí od dvou do tří let

V mateřské škole se zpravidla vzdělávají děti od tří let. Děti mladší navštěvují mateřskou školu pouze ve výjimečných případech a to po rozhodnutí ředitelky školy. Pokud tato situace nastane, učitelky respektují odlišnosti, související s dosahovanou úrovní ve všech oblastech vývoje dítěte. Učitelka se stává zástupcem rodiče, protože dítě projevuje větší potřebu kontaktu s dospělou osobou. Pedagogická práce s dvouletým dítětem je zaměřena na upevňování návyků a praktických dovedností. Dětem je poskytován co největší prostor pro volnou hru a pohybové aktivity. Učitelé citlivě organizují činnosti s častějším střídáním vzdělávací nabídky.

• Podmínky pro vzdělávání dětí cizinců

Občané jiného členského státu Evropské unie a jejich rodinní příslušníci mají přístup ke vzdělávání a školským službám za stejných podmínek jako občané České republiky.

Ostatní cizinci (nejsou členy EU) mají přístup k předškolnímu vzdělávání a ke školským službám, pokud mají právo pobytu na území ČR na dobu delší než 90 dnů, jsou azylanty, osobami požívajícími doplňkové ochrany, žadateli o udělení mezinárodní ochrany nebo osobami požívající dočasné ochrany.

Děti příslušné školy se stávají, pokud řediteli školy nebo školskému zařízení prokáží oprávněnost pobytu na území ČR zvláštním dokladem nejpozději při zahájení vzdělávání.

Dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka poskytuje mateřská škola jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání.

Ředitelka mateřské školy zřídí skupinu pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání ve znění pozdějších předpisů, pokud jsou v mateřské škole alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání.

Mateřská škola poskytuje dětem ve skupině jazykovou přípravu v rozsahu 1 hodiny týdně.

Skupina má nejvýše 8 dětí. Další skupinu lze zřídit, pokud je do dosavadní skupiny zařazeno 8 dětí.

Ředitelka mateřské školy může na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy dětí.

Jako podpůrný materiál je využíváno Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání.

4. Organizace vzdělávání

Děti jsou přijímány do Mateřské školy Domažlice a jejích odloučených pracovišť na základě kritérií pro přijímání dětí. Děti jsou přijímány na základě podání přihlášky k předškolnímu vzdělávání. Přijetí dítěte do mateřské školy probíhá v období od 2. 5. do 15. 5. Přesné termíny pro podávání přihlášek k předškolnímu vzdělávání i kritéria jsou uveřejněny na webových stránkách mateřské školy, na oficiálních webových stránkách zřizovatele, na nástěnkách a vývěskách mateřských škol. Za zveřejnění zodpovídá ředitelka mateřské školy.

V mateřské škole jsou tři běžné třídy. Kapacita mateřské školy je 84 dětí. Počty dětí v jednotlivých třídách se pohybují v rozmezí 24 – 26 dětí.

Třídy jsou heterogenní. Při nástupu do předškolního vzdělávání je dítě zařazeno do některé ze tří tříd, zpravidla s přihlédnutím na jeho věk nebo jiné vazby.. Pravidla pro zařazování dětí nejsou přesně stanovena, ale zohledňujeme kamarády, sourozence či konkrétní požadavky zákonných zástupců.

Souběžné působení pedagogických pracovníků probíhá v rámci překrývání učitelek na každé třídě a při akcích mateřské školy pořádané mimo budovu školy.

Pokud je ve třídě zařazené dítě s priznaným podpurným opatřením čtvrtého nebo pátého stupně se maximální počet dětí ve třídě (28 dětí) snižuje o 2 děti; to platí i v případě dítěte s priznaným podpurným opatřením třetího stupně z důvodu mentálního postižení. Nejvyšší počet dětí ve třídě (28 dětí) se dále snižuje o 1 za každé dítě s priznaným podpurným opatřením třetího stupně, které nemá mentálního postižení. Uvedenými postupy lze snížit nejvyšší počet dětí ve třídě nejvýše o 5 dětí. Pokud je dítěti priznáno podpurné opatření v průběhu školního roku, není možné počet dětí ve třídě snižovat.

5. Charakteristika vzdělávacího nabídky

Charakteristika vzdělávacího programu:

„Pojďte s námi letem, světem“

Zaměření školy, jakou mateřskou školou chceme být:

Zaměření naší mateřské školy je, aby dítě získalo věku přiměřenou fyzickou, psychickou i sociální samostatnost a základy kompetencí pro jeho další rozvoj a učení, pro život a vzdělávání. Zejména aktivní účasti dítěte na objevování světa a prožitek z něj a zdokonalováním praktických dovedností, které dítě prožije na základě svých znalostí. Chceme vychovávat děti, které budou mít kladný vztah a úctu nejen k druhému člověku, ale i k přírodě kolem nás. Chceme, aby si uvědomovaly, že člověk je součástí přírody a může mnohé věci ovlivnit. Chceme dětem vytvořit přirozené prostředí, kde se budou cítit bezpečně a budou mít možnost rozvíjet svou osobnost ve všech oblastech RVP PV.

Nadále se budeme snažit, aby naše mateřská škola byla místem, kde se budou dobře a spokojeně cítit nejenom děti, ale i rodiče, učitelky a provozní zaměstnanci, a aby děti odcházející z naší mateřské školy byly dobře připraveny, jak na vstup do základní školy, tak do života samotného.

Priority k plnění záměrů školy:

- Individualizace ve vzdělávání

Při práci s dětmi budeme pracovat tak, aby byl zajištěn individuální přístup ke každému dítěti v závislosti na jeho věku a schopnostech. V rámci vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami se budeme snažit realizovat potřebná podpůrná opatření ve spolupráci s poradenskými centry a s rodiči dětí.

- Partnerství

Partnerství spočívá ve spolupráci na úrovni rodič x dítě x učitel. Dále ve spolupráci s poradenskými zařízeními a dalšími institucemi a také organizacemi v oblasti rozvoje a podpory začleňování se do života v našem městě.

- Zdravé a šťastné dítě

Podpora zdravého životního stylu v životě dítěte prostřednictvím environmentální a globální výchovy dětí a osobnostně sociální a etické výchovy a podpora preventivních aktivit v oblasti fyzického i psychického zdraví dětí.

Dlouhodobý cíl mateřské školy

Dlouhodobým cílem naší mateřské školy a vzdělávacího programu je vytvořit pozitivní atmosféru. Vytvořit klima plné pohody, tolerance, ale i vzájemné úcty. Klima, ve kterém se dítě cítí příjemně a šťastně. Doba, kterou dítě prožije v prostředí mateřské školy, by měla být příjemná a plně využitá k jeho všestrannému rozvoji. Chtěli bychom, aby mateřská škola byla nedílnou součástí vztahu mezi rodiči, dětmi a pedagogickými pracovníky, aby vzájemný vztah byl založen na upřímnosti a respektu.

Metody a formy využívané k naplňování cílů vzdělávání:

V souladu s cíli Rámcového vzdělávacího programu se snažíme rozvíjet schopnosti, znalosti a dovednosti přirozenou cestou prostřednictvím **hry a volné spontánní hry**, kdy si děti samy volí to, co je jim blízké a jsou tak naplňovány jejich individuální potřeby, **prožitkového učení a dramatické výchovy**, kdy se dítě učí na základě zkušeností a prožitků, což je pro ně přirozené či **kooperativního učení**, které je postaveno na spolupráci dětí. Tyto metody a formy podporují přirozenou dětskou zvědavost a potřebu objevovat, podněcují radost dítěte z učení a zájem poznávat nové.

Součástí vzdělávání jsou kulturní akce, výlety a společné aktivity v mateřské škole i mimo ni. Všechny tyto metody a formy práce jsou zařazeny v denním režimu a v průběhu roku vyváženě a navazují na sebe.

Vzdělávání dětí probíhá v mateřské škole individuálně, ve skupinách či společně. Vedeme děti k tomu, aby byly schopné vyhodnotit své úspěchy a neúspěchy a následně navrhovaly cesty ke zlepšení.

Průběh vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

V mateřské škole jsou vzdělávány i děti se speciálními vzdělávacími potřebami. Integrace je v běžných třídách na základě doporučení poradenského zařízení a poskytovaných podpůrných opatření. Vzdělávání těchto dětí probíhá v rámci integrace podle speciálně vzdělávacích potřeb ve spolupráci s rodiči a dalšími odborníky. Pro úspěšné vzdělávání je důležité zabezpečit individualizaci vzdělávacího procesu, vhodnost obsahu, forem a metod vzdělávání. Dále

zabezpečit adekvátní prostředí, životosprávu, psychosociální klima, pedagogické a personální zajištění či snížení počtu dětí ve třídě.

Dle doporučení zpracovávají učitelky ve spolupráci s rodiči a poradenským zařízením individuální vzdělávací plán (IVP), který je průběžně dle potřeby vyhodnocován učitelkami (min. 1x za 3 měsíce) a poté je upravován podle výsledků, možností a schopností dítěte. Mateřská škola také realizuje podpůrná opatření personálního charakteru a materiálního charakteru. Asistentka pedagoga pracuje v běžné třídě a mateřská škola zajišťuje v rámci podpůrného opatření nákup pomůcek pro další rozvoj dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.

Učitelky dále mohou zpracovávat plán pedagogické podpory (PLPP), o kterém jsou rodiče informováni. V rámci PLPP jsou specifikovány vzdělávací cíle a výstupy podle specifických potřeb dítěte. Plán pedagogické podpory je vyhodnocován čtvrtletně a následně jsou s rodiči konzultovány další postupy.

Vzdělávání dětí mimořádně nadaných probíhá rovněž podle potřeb a možností dětí a jsou doplněna nabídkou dalších aktivit podle zájmů a mimořádných schopností dítěte. IVP nebo PLPP mimořádně nadaného dítěte sestavují učitelky ve spolupráci s rodiči a poradenským zařízením.

6. Vzdělávací obsah (obecně)

Vzdělávací obsah je plně v souladu s požadavky Rámcového vzdělávacího programu a je koncipován tak, aby činnosti v něm realizované zahrnovaly všechny vzdělávací oblasti.

Obsah vzdělávání je uspořádán do tematických bloků, vycházejících z přirozeného dění v přírodě a v našem okolí. Učí děti vnímat základní životní hodnoty. Každý tematický blok má svá specifika činnosti, rituály a události, které tvoří rámec každodenního života.

Tematické bloky ve Školním vzdělávacím programu jsou uvedeny obecně tak, aby jejich využití nebylo svazující, ale naopak poskytovalo co nejvíce prostoru pro vlastní kreativitu při tvorbě třídních vzdělávacích plánů.

Dětem nabízené aktivity poskytují dostatek zajímavých a různorodých podnětů a příležitostí k poznávání, objevování a kooperaci. Svě nezastupitelné místo má spontánní hra dětí, které připisujeme stejnou důležitost jako řízené činnosti. Je nejen příležitostí ke sledování dítěte při hře, kterou si samo vybralo, ale je i cestou, jak se dítě zapojuje do dětského kolektivu, vytváří si vztahy a získává zpětnou vazbu s ostatními dětmi.

Integrované bloky:

Názvy integrovaných bloků:

1. Listí padá všude kolem, přišel podzim, teplu sbohem

2. Letem světem padá sníh, pojedeme na saních

3. Sluníčko ohřívá studánku, zima se ukládá ke spánku

Integrované bloky jsou zpracovány pro všechny věkové kategorie dětí a ve třídních vzdělávacích programech je pak vzdělávací nabídka přizpůsobena jejich věku.

Jsou tvořeny tak, aby bylo možno rozvíjet a získávat potřebné kompetence, poznatky a postoje dítěte. Jejich začátek, doba trvání a konec závisí na konkrétním rozpracování integrovaných bloků. Integrované bloky se prolínají přírodou, světem kolem nás, společenskými i rodinnými událostmi, rituály a zohledňují věkové zvláštnosti dětí a potřeby jednotlivých tříd.

Píseň letem světem.

Haló, haló, haló! Haló, haló, haló!

Haló, haló, haló! Haló, haló, haló!

Haló, haló, řekni dětem,

kdo chce s námi letem světem.

Jak a čím se cestuje.

Za chvíli se startuje!

Haló, haló, haló! Haló, haló, haló!

Haló, haló, haló! Haló, haló, haló!

Haló, haló, řeknu dětem,

kdo chce s námi letem světem,

jak a čím se cestuje.

Pozor už se startuje!

Mluvené slovo:

Můžeme jít pěšky. - To je život těžký!

Taky chvíli běžet... - A co takhle ležet? (lehnout)

Plout po vodě lodí. - Jó! Tak to se hodí!

A co velké letadlo? - To mně taky napadlo! (opakovat)

Haló, haló, haló! Haló, haló, haló!

Haló, haló, haló! Haló, haló, haló!

*Telefony vyzvání dětem naše pozvání.
Do oběda s písničkou projdem Zemí celičkou
Haló, haló, haló! Haló, haló, haló!....*

- **Integrovaný blok**

„Listí padá všude kolem, přišel podzim, teplu sbohem“

Charakteristika bloku:

Seznamování se s prostředím mateřské školy a jejího okolí, postupné adaptování se na prostředí třídy, poznávání pravidel společenského soužití v mateřské škole. Navazování vztahu k ostatním dětem, učitelkám, pracovníkům školy. Cílem je pozorování a poznávání mateřské školy a jejího okolí, dále aktivity zaměřené k získávání orientace v prostředí mateřské školy, hry a činnosti přibližující dítěti pravidla společného života a mravní hodnoty, vytváření pravidel soužití, která vedou k bezpečí dítěte. Rozvíjení dovedností v oblasti hygieny, stolování, oblékání či úklidu ve třídě. Vytvoření bezpečného prostředí pro dítě. Prostřednictvím her a činností se budeme společně seznamovat mezi sebou i s prostředím mateřské školy. Dále si budeme všimát změn v přírodě, které příchodem podzimu nastávají. Budeme se seznamovat se s plody podzimu. Využívat přírodniny k různým hrám a činnostem. Budeme pozorovat vše, co se v podzimní přírodě děje: změna barev v přírodě, opadávání listů, chování zvířat na podzim a jejich jména, úroda a sklizeň všeho co podzim přinese.

Dítě a jeho tělo

- Dílčí vzdělávací cíle
  - rozvoj a užívání všech smyslů
  - osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
  - osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
  - rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé motoriky (koordinace a rozsah pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- Vzdělávací nabídka
  - manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
  - smyslové a psychomotorické hry

- jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, úpravy prostředí apod.
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozcích při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi), k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí

- Očekávané výstupy

- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci
- vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami

- Rizika

- denní režim nevyhovující fyziologickým dětským potřebám a zásadám zdravého životního stylu
- nedostatečný respekt k individuálním potřebám dětí (k potřebě pohybu, spánku, odpočinku, látkové výměny, osobního tempa a tepelné pohody, k potřebě soukromí, apod.)
- omezování samostatnosti dítěte při pohybových činnostech, málo příležitostí k pracovním úkonům
- nerespektování rozdílných tělesných a smyslových předpokladů a pohybových možností jednotlivých dětí
- neznalost zdravotního stavu a zdravotních problémů dítěte
- omezování spontánních pohybových aktivit, nepravidelná, málo rozmanitá či jednostranná nabídka pohybových činností
- absence či nedostatek řízených pohybových aktivit vedoucích k osvojení nových pohybových dovedností
- nevhodné prostory pro pohybové činnosti a nevhodná organizace z hlediska bezpečnosti dětí
- nevhodné vzory chování dospělých v prostředí mateřské školy
- nedostatečně připravené prostředí

Dítě a jeho psychika

Jazyk a řeč

- Dílčí vzdělávací cíle
  - rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
  - rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu

- Vzdělávací nabídka
  - artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
  - společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace
  - vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co shlédlo
  - prohlížení knížek
  - hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest

- Očekávané výstupy
  - správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
  - vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se
  - vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky
    - domluvit se slovy i gesty
  - porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
  - formulovat otázky, slovně reagovat
  - učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
  - sledovat příběh, pohádku

Rizika

- prostředí komunikačně chudé, omezující běžnou komunikaci mezi dětmi i s dospělými
- málo příležitosti k samostatným řečovým projevům dítěte (spontánním i řízeným) a slabá motivace k nim
- špatný jazykový vzor
- vytváření komunikativních zábran (necitlivé donucování dítěte k hovoru, nerespektování dětského ostychu vedoucí k úzkosti a strachu dítěte)
- omezený přístup ke knížkám

Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)

- Vzdělávací nabídka

- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
  - smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)

- Očekávané výstupy

- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit

- Rizika

- nedostatek příležitostí k poznávacím činnostem založeným na vlastní zkušenosti
- převaha předávání hotových poznatků slovním poučováním a vysvětlováním
- příliš racionální, hotový a uzavřený výklad světa
- omezený prostor pro vyjádření a uplatnění představivosti a mimo racionálního poznávání
  - převažující důraz na pamětní učení a mechanickou reprodukci, málo názornosti i prostoru pro rozvoj fantazie
- zahlcování podněty a informacemi bez rozvíjení schopnosti s nimi samostatně pracovat
- málo příležitosti a prostoru k experimentaci a exploraci a samostatnému řešení konkrétních poznávacích situací
- nedostatek porozumění a ocenění úspěchu či úsilí
- nedostatek času a prostředků pro spontánní hru, k jejímu rozvinutí a dokončení

Sebepojetí, city, vůle

- Dílčí vzdělávací cíle

- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- získání relativní citové samostatnosti
- rozvoj schopnosti sebeovládání

- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat

- Vzdělávací nabídka

- spontánní hra
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- činnosti přiměřené silám a schopnostem dítěte a úkoly s viditelným cílem a výsledkem, v nichž může být dítě úspěšné
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních

- Očekávané výstupy

- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- rozhodovat o svých činnostech
- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
  - respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
  - prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním

- Rizika

- málo vlídné, nevstřícné, strohé, nelaskavé a málo přátelské prostředí, kde dítě nenalézá dostatek lásky a porozumění
- nedostatek možností projevovat vlastní city, sdělovat citové dojmy a prožitky a hovořit o nich
- nepřiměřené nároky na dítě, časté negativní hodnocení, kdy dítě opakovaně prožívá pocit selhání
  - nedostatečné uznání a oceňování úsilí či úspěchu dítěte
  - jednání, které dítě pociťuje jako křivdu a vnímá jako násilí

- spěch a nervozita, omezování možností dítěte dokončovat činnost v individuálním tempu, nevhodné zásahy a přerušování činností dětí dospělými
- stresy a napětí, nejistota, nedostatek ochrany a osobního soukromí
- nevhodné vzory a modely chování (netaktní komunikace, nedostatek sociálního citění, ohleduplnosti a tolerance, necitlivé vztahy a postoje okolí)
- nedostatečná motivace dětí k jejich sebevyjádření a sebeuplatnění – málo podnětů a aktivit podporujících estetické vnímání, citění, prožívání a vyjadřování

Dítě a ten druhý

- Dílčí vzdělávací cíle

- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- rozvoj kooperativních dovedností

- Vzdělávací nabídka

- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- aktivity podporující sblížení dětí
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke starším apod.)
- společenské hry, společné aktivity nejružnějšího zaměření
- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách
- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije - rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat) - mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)

- Očekávané výstupy

- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad

- přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- spolupracovat s ostatními
  - respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
  - chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

- Rizika

- nedostatek pozitivních příkladů a vzorů prosociálního chování, málo vstřícné postoje dospělých k dítěti i k sobě navzájem
- nedostatečně psychosociálně "bezpečné" prostředí, neautentické, s nedostatkem porozumění a tolerance – nedostatek empatie, neposkytování empatické odezvy na problémy dítěte
  - příliš ochrannářské či příliš nevšímavé prostředí
  - autoritativní vedení, direktivní zacházení s dítětem
- manipulace dítěte tzv. pozitivními prostředky (citovými prostředky, chválením bez opodstatnění)
- nedůstojné jednání, zesměšňování, ponižování
  - prostředí, které nabízí málo možností ke spolupráci a komunikaci s druhým
  - časté organizování soutěživých činností a podporování nezdravé soutěživosti
  - nejednoznačně formulovaná pravidla chování ve vztahu k druhému, nedodržování přijatých pravidel, špatný vzor
- nemožnost spolupodílet se na volbě činností a témat, které se v mateřské škole realizují
- nedostatečná pozornost tomu, jak dítě řeší své spory a konflikty s druhým dítětem
- příliš časté vystupování pedagoga v roli soudce
- nedostatečný respekt k vzájemným sympatiím dětí a malá podpora dětských přátelství
- soustředění pozornosti pouze na verbální formy komunikace

Dítě a společnost

- Dílčí vzdělávací cíle

- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny

- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- rozvoj společenského i estetického vkusu

- Vzdělávací nabídka

- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy
- spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a tříbení vkusu
- různorodé společné hry a skupinové aktivity
- receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí

- Očekávané výstupy

- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
  - adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově

– zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.

- Rizika

– nedostatek estetických a etických podnětů a příležitostí k jejich kultivovanému prožívání a vyjádření

– přítomnost nevhodných, podbízivých a nevkusných podnětů

– nevhodný mravní vzor okolí (děti jsou svědky nespravedlivého, nezdvořilého, hrubého, ironického, popř. agresivního chování, netolerantních, necitlivých či nevšímavých postojů apod.) včetně nevhodných vzorů v médiích

– příliš mnoho nefunkčních pravidel ve skupině, děti se nepodílejí na jejich vytváření, ne všichni je dodržují (např. někteří dospělí)

– zvýhodňování a znevýhodňování některých dětí ve skupině

– schematické mravní hodnocení bez možnosti dítěte vyjádřit vlastní úsudek

– nedostatek příležitostí k nápravě jednání, které bylo proti pravidlům

– ironizování a znevažování úsilí dítěte

– potlačování autonomního chování dítěte v zájmu zkratkovitého dosažení vnější disciplíny a poslušnosti

– nevšímavost k nevhodné komunikaci a jednání mezi dětmi, přehlížení nežádoucího chování některých dětí, schematické řešení konfliktů bez zjišťování příčin jejich vzniku

– chybějící informace o tom, jak se chránit před nebezpečím hrozícím od neznámých lidí

– nedostatek příležitostí k rozvoji uměleckých dovedností dítěte a k vytváření jeho estetického vztahu k prostředí, ke kultuře a umění

Dítě a svět

- Dílčí vzdělávací cíle

– seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu

– rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

- Vzdělávací nabídka

– přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety

– aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)

– poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a

jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím

- praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění, poslech, objevování)
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)

- Očekávané výstupy

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
- zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
- osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně

- Rizika

- nedostatek příležitostí vidět a vnímat svět v jeho pestrosti a změně, v jeho dění a řádu
- nedostatečné a nepřiměřené informace, nedostatečné, nepravdivé nebo žádné odpovědi na otázky dětí
- jednotvárná, málo rozmanitá nabídka činností, málo podnětné, málo pestré a málo obměňované prostředí, nebo prostředí nepřehledné, neupravené, neuspořádané, s nadbytkem hraček a věcí
- výběr a nabídka témat, která jsou životu dítěte příliš vzdálená, pro jeho vnímání a chápání náročná, která přesahují přirozenou zkušenost dítěte a nejsou pro dítě prakticky využitelná
- nedostatek pozornosti prevenci vlivů prostředí, které mohou být pro dítě nezdravé a nebezpečné
- nedodržování pravidel péče o zdravé prostředí v provozu mateřské školy
- špatný příklad dospělých (chování ohrožující životní prostředí, neekologické postoje, xenofobní chování, lhostejnost k problémům kolem sebe a neochota podílet se na jejich řešení)

– uzavřenost školy a jejího vzdělávacího programu vůči existujícím problémům a aktuálnímu dění

- ***Integrovaný blok***

“Letem světem padá sníh, pojedeme na saních“

Charakteristika bloku:

Seznamování se světem kultury a tradic Vánoc. V období zimy je důležité si osvojit dovednosti v oblasti bezpečí a ochrany zdraví. Seznamování s tradicemi Svatého Mikuláše, Vánoc či masopustu u nás, ale i v jiných kulturách a národnostech. Období Vánoc je nejlepší k posilování mezilidských vztahů, povídání si o lidských přáních, tajemstvích a překvapení. Čeká nás pohádkový čas kouzelných Vánoc, ale i období mrazivé zimy a sněhových radovánek. Seznámíme se se zimními sporty a hry se sněhem. Společně prožijeme období masopustu a maškarní bál a předškoláci se budou připravovat na roli školáka.

Dítě a jeho tělo

- **Dílčí vzdělávací cíle**

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsah pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí – rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

- **Vzdělávací nabídka**

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.)
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem; činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým používáním
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- smyslové a psychomotorické hry

- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí
- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů k prevenci nemoci, nezdravých návyků a závislostí

- Očekávané výstupy

- zachovávat správné držení těla
- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)

- Rizika

- denní režim nevyhovující fyziologickým dětským potřebám a zásadám zdravého životního stylu
- nedostatečný respekt k individuálním potřebám dětí (k potřebě pohybu, spánku, odpočinku, látkové výměny, osobního tempa a tepelné pohody, k potřebě soukromí, apod.)
- omezování samostatnosti dítěte při pohybových činnostech, málo příležitostí k pracovním úkonům

- nerespektování rozdílných tělesných a smyslových předpokladů a pohybových možností jednotlivých dětí
- neznalost zdravotního stavu a zdravotních problémů dítěte
- omezování spontánních pohybových aktivit, nepravidelná, málo rozmanitá či jednostranná nabídka pohybových činností
- absence či nedostatek řízených pohybových aktivit vedoucích k osvojení nových pohybových dovedností
- nevhodné prostory pro pohybové činnosti a nevhodná organizace z hlediska bezpečnosti dětí
- dlouhodobé statické zatěžování bez pohybu, uplatňování nevhodných cviků a činností, nevhodné oblečení při pohybových činnostech
- nedostatek či zkreslení elementárních informací o lidském těle, o jeho růstu a vývoji, o funkcích některých částí a orgánů, o zdraví i možnostech jeho ohrožení, způsobech ochrany zdraví a bezpečí
- nedostatečně připravené prostředí, nedostatečné vybavení náčiním, náradím, popř. nedostatečné využívání vybavení a dalších možností apod.

Dítě a jeho psychika

Jazyk a řeč

- Dílčí vzdělávací cíle
  - rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
  - rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
  - osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- Vzdělávací nabídka
  - komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
  - samostatný slovní projev na určité téma
  - poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
  - vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co shlédlo
  - přednes, recitace, dramatizace, zpěv
  - grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
  - prohlížení a „čtení“ knížek
  - činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)

- Očekávané výstupy

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- formulovat otázky, odpovídat, slovně reagovat
- chápat slovní vtip a humor
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- sledovat očima zleva doprava
- poznat některá písmena a číslice, popř. slova
- poznat napsané své jméno
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon

- Rizika

- prostředí komunikačně chudé, omezující běžnou komunikaci mezi dětmi i s dospělými
- málo příležitosti k samostatným řečovým projevům dítěte (spontánním i řízeným) a slabá motivace k nim
- špatný jazykový vzor
- vytváření komunikativních zábran (necitlivé donucování dítěte k hovoru, nerespektování dětského ostychu vedoucí k úzkosti a strachu dítěte)
- časově a obsahově nepřiměřené využívání audiovizuální, popř. počítačové techniky, nabídka nevhodných programů (nevhodná volba či časté a dlouhodobé sledování pořadů televize, videa apod.)
- nedostatečná pozornost k rozvoji dovedností předcházejících čtení a psaní
- omezený přístup ke knížkám

Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)

- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- vytváření základů pro práci s informacemi

- Vzdělávací nabídka

- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.
- námětové hry a činnosti
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
  - činnosti zaměřené k vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médií apod.)
  - činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, piktogramy, značky, symboly, obrazce)
  - hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
  - činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplné praktické aplikaci
  - činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.

- Očekávané výstupy

- vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle

určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)

- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- učit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit

- Rizika

- nedostatek příležitostí k poznávacím činnostem založeným na vlastní zkušenosti
- převaha předávání hotových poznatků slovním poučováním a vysvětlováním
- příliš racionální, hotový a uzavřený výklad světa
- omezený prostor pro vyjádření a uplatnění představivosti a mimo racionálního poznávání
- převažující důraz na pamětní učení a mechanickou reprodukci, málo názornosti i prostoru pro rozvoj fantazie
- zahlcování podněty a informacemi bez rozvíjení schopnosti s nimi samostatně pracovat
- málo příležitosti a prostoru k experimentaci a exploraci a samostatnému řešení konkrétních poznávacích situací
- nedostatek porozumění a ocenění úspěchu či úsilí
- nedostatek času a prostředků pro spontánní hru, k jejímu rozvinutí a dokončení

Sebepojetí, city, vůle

- Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj schopnosti sebeovládání
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

- Vzdělávací nabídka

- spontánní hra
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- cvičení organizačních dovedností
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
- hry na téma rodiny, přátelství apod.
- výlety do okolí

– dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zlobu, údiv, vážnost apod.)

- Očekávané výstupy

– uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je

– rozhodovat o svých činnostech

– ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování

– vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.

– uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)

– přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky

– prožívat radost ze zvládnutého a poznaného

– vyvíjet volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení

– zorganizovat hru

– uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí

– prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)

– zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)

- Rizika

– málo vlídné, nevstřícné, strohé, nelaskavé a málo přátelské prostředí, kde dítě nenalézá dostatek lásky a porozumění

– nedostatek možností projevovat vlastní city, sdělovat citové dojmy a prožitky a hovořit o nich

– nepřiměřené nároky na dítě, časté negativní hodnocení, kdy dítě opakovaně prožívá pocit selhání

– nedostatečné uznání a oceňování úsilí či úspěchu dítěte

– jednání, které dítě pociťuje jako křivdu a vnímá jako násilí

– spěch a nervozita, omezování možností dítěte dokončovat činnost v individuálním tempu, nevhodné zásahy a přerušování činností dětí dospělými

– stresy a napětí, nejistota, nedostatek ochrany a osobního soukromí

– nedostatečná motivace dětí k jejich sebevyjádření a sebeuplatnění

– málo podnětů a aktivit podporujících estetické vnímání, cítění, prožívání a vyjadřování

Dítě a ten druhý

- Dílčí vzdělávací cíle

- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj kooperativních dovedností
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

- Vzdělávací nabídka

- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije - rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat), mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením

- Očekávané výstupy

- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- odmítnout komunikaci, která je mu nepřijemná
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- spolupracovat s ostatními
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)

- Rizika

- nedostatek pozitivních příkladů a vzorů prosociálního chování, málo vstřícné postoje dospělých k dítěti i k sobě navzájem
- nedostatečně psychosociálně "bezpečné" prostředí, neautentické, s nedostatkem porozumění a tolerance – nedostatek empatie, neposkytování empatické odezvy na problémy dítěte
- příliš ochránářské či příliš nevšímavé prostředí
- manipulace dítěte tzv. pozitivními prostředky (citovými prostředky, chválením bez opodstatnění)
- nedůstojné jednání, zesměšňování, ponižování
- prostředí, které nabízí málo možností ke spolupráci a komunikaci s druhým
- nemožnost spolupodílet se na volbě činností a témat, které se v mateřské škole realizují
- nedostatečná pozornost tomu, jak dítě řeší své spory a konflikty s druhým dítětem
- příliš časté vystupování pedagoga v roli soudce
- nedostatečný respekt k vzájemným sympatiím dětí a malá podpora dětských přátelství

Dítě a společnost

- Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
  - rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
  - vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
  - vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
  - vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
  - rozvoj společenského i estetického vkusu

- Vzdělávací nabídka

- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
  - receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének)
  - setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě
    - hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává

- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamující dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)

- Očekávané výstupy

- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
  - začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
  - porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
  - uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
  - vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
  - zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
  - vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zapívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)

- Rizika

- nedostatek estetických a etických podnětů a příležitostí k jejich kultivovanému prožívání a vyjádření
- přítomnost nevhodných, podbíživých a nevkusných podnětů
- nevhodný mravní vzor okolí (děti jsou svědky nespravedlivého, nezdvořilého, hrubého, ironického, popř. agresivního chování, netolerantních, necitlivých či nevšímavých postojů apod.) včetně nevhodných vzorů v médiích
  - příliš mnoho nefunkčních pravidel ve skupině, děti se nepodílejí na jejich vytváření, ne všichni je dodržují (např. někteří dospělí) – zvýhodňování a znevýhodňování některých dětí ve skupině
  - schematické mravní hodnocení bez možnosti dítěte vyjádřit vlastní úsudek

- nedostatek příležitostí k nápravě jednání, které bylo proti pravidlům
- ironizování a znevažování úsilí dítěte
- potlačování autonomního chování dítěte v zájmu zkratkovitého dosažení vnější disciplíny a poslušnosti
  - nevědomost k nevhodné komunikaci a jednání mezi dětmi, přehlížení nežádoucího chování některých dětí, schematické řešení konfliktů bez zjišťování příčin jejich vzniku
- chybějící informace o tom, jak se chránit před nebezpečím hrozícím od neznámých lidí
- nedostatek příležitostí k rozvoji uměleckých dovedností dítěte a k vytváření jeho estetického vztahu k prostředí, ke kultuře a umění

Dítě a svět

- Dílčí vzdělávací cíle

- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
  - poznávání jiných kultur
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy – rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

- Vzdělávací nabídka

- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)
- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím
- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí

- Očekávané výstupy

- zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole

- Rizika

- nedostatek příležitostí vidět a vnímat svět v jeho pestrosti a změně, v jeho dění a řádu
- nedostatečné a nepřiměřené informace, nedostatečné, nepravdivé nebo žádné odpovědi na otázky dětí
- jednotvárná, málo rozmanitá nabídka činností, málo podnětné, málo pestré a málo obměňované prostředí, nebo prostředí nepřehledné, neupravené, neuspořádané, s nadbytkem hraček a věcí
- výběr a nabídka témat, která jsou životu dítěte příliš vzdálená, pro jeho vnímání a chápání náročná, která přesahují přirozenou zkušenost dítěte a nejsou pro dítě prakticky využitelná
- užívání abstraktních pojmů, předávání „hotových“ poznatků
- převaha zprostředkovaného poznávání světa (obraz, film)
- nedostatek pozornosti prevenci vlivů prostředí, které mohou být pro dítě nezdravé a nebezpečné
- nedodržování pravidel péče o zdravé prostředí v provozu mateřské školy
- uzavřenost školy a jejího vzdělávacího programu vůči existujícím problémům a aktuálnímu dění

- ***Integrovaný blok***

„**Sluníčko ohřívá studánku, zima se ukládá ke spánku**“

Charakteristika bloku:

Tento blok je o seznámení se změnami v přírodě. Příchodem jara až po letní radovánky. Seznamování s tradicemi, oslavou jara a Velikonoc. Oslavování svátku maminek a Den Země, kde se zaměříme na ochranu našeho prostředí, ve kterém žijeme. Využití všech našich smyslů k poznávání světa. Sounáležitost s přírodou, světem a prostředím, ve kterém žijeme. Seznamování s dětskou klasickou literaturou, práce s knihou, pohádkou. Práce s dětskou

fantazií, komunikační schopností, kulturou mluveného projevu. Mít povědomí o číselné řadě, o své rodině a uplatnění v ní. Mít povědomí o povolání svých blízkých. Probouzet přírodu po zimě. Poznávat rostliny a bylinky. Znat domáci zvířata, jejich mláďata.

Znat dovednosti k zápisu do školy, souhrn dovedností a znalostí za celý rok. Dále poznávat vesmír, dopravní prostředky a rizika na silnicích. Celoroční putování za světem kolem nás a obyvateli zemí. Zažijeme spoustu pohybových aktivit a výletů do blízkého okolí. Zakončíme školní rok rozloučením s předškoláky, různými soutěžemi a oslavou dětského dne.

Dítě a jeho tělo

- *Dílčí vzdělávací cíle*

- uvědomění si vlastního těla, rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky

- rozvoj a užívání všech smyslů

- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti

- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě, osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí – vytváření

- *Vzdělávací nabídka*

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.)

- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem

- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)

- smyslové a psychomotorické hry – činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí

- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí

- příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů (hrozcích při hrách, pohybových činnostech a dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi)

- *Očekávané výstupy*

- zachovávat správné držení těla

- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, ve vodě, v písku)

- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a

- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem

- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů

- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)

- *Rizika*

- denní režim nevyhovující fyziologickým dětským potřebám a zásadám zdravého životního stylu
  - nedostatečný respekt k individuálním potřebám dětí (k potřebě pohybu, spánku, odpočinku, látkové výměny, osobního tempa a tepelné pohody, k potřebě soukromí, apod.)
  - omezování samostatnosti dítěte při pohybových činnostech, málo příležitostí k pracovním úkonům
  - nerespektování rozdílných tělesných a smyslových předpokladů a pohybových možností jednotlivých dětí
    - neznalost zdravotního stavu a zdravotních problémů dítěte
    - omezování spontánních pohybových aktivit, nepravidelná, málo rozmanitá či jednostranná nabídka pohybových činností
  - nedostatek či zkreslení elementárních informací o lidském těle, o jeho růstu a vývoji, o funkcích některých částí a orgánů, o zdraví i možnostech jeho ohrožení, způsobech ochrany zdraví a bezpečí

Dítě a jeho psychika

Jazyk a řeč

- Dílčí vzdělávací cíle
  - rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
  - rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
  - osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické) Vzdělávací nabídka (co pedagog dítěti nabízí)
- Vzdělávací nabídka
  - komentování zážitků a aktivit
  - artikulační, řečové, sluchové hry, hádanky
  - společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace
  - samostatný slovní projev na určité téma

- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co shlédlo
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv – grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- prohlížení a „čtení“ knížek
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků, užívání gest

- Očekávané výstupy

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- formulovat otázky, odpovídat, slovně reagovat
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- učit se nazpaměť krátké texty, dramatizace
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- poznat některá písmena a číslice, popř. slova
- poznat napsané své jméno
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film

- Rizika

- prostředí komunikačně chudé, omezující běžnou komunikaci mezi dětmi i s dospělými
- málo příležitosti k samostatným řečovým projevům dítěte (spontánním i řízeným) a slabá motivace k nim
- špatný jazykový vzor – vytváření komunikativních zábran (necitlivé donucování dítěte k hovoru, nerespektování dětského ostychu vedoucí k úzkosti a strachu dítěte)
- nedostatečná pozornost k rozvoji dovedností předcházejících čtení a psaní
- omezený přístup ke knížkám

Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

- Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)

- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- vytváření základů pro práci s informacemi

- Vzdělávací nabídka

- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
  - motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
  - spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti
  - námětové hry a činnosti
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)
  - činnosti zaměřené k vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků (vysvětlování, objasňování, odpovědi na otázky, práce s knihou, s obrazovým materiálem, s médií apod.)
  - činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplné praktické aplikaci

- Očekávané výstupy

- vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího)
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
  - vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušeností k učení
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
  - chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
  - učit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit

- Rizika

- nedostatek příležitostí k poznávacím činnostem založeným na vlastní zkušenosti

- omezený prostor pro vyjádření a uplatnění představivosti a mimo racionálního poznávání
- zahlcování podněty a informacemi bez rozvíjení schopnosti s nimi samostatně pracovat
- málo příležitosti a prostoru k experimentaci a exploraci a samostatnému řešení konkrétních poznávacích situací
- nedostatek porozumění a ocenění úspěchu či úsilí
- nedostatek času a prostředků pro spontánní hru, k jejímu rozvinutí a dokončení

Sebepojetí, city, vůle

- Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj schopnosti sebeovládání
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

- Vzdělávací nabídka

- spontánní hra
- činnosti zajišťující spokojenost a radost, činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- činnosti nejrůznějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení
- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)
- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
- cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště emocí záporných, např. hněvu, zlosti, úzkosti apod.)
- hry na téma rodiny, přátelství apod.
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)
- dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zlobu, údiv, vážnost apod.)

- Očekávané výstupy

- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- rozhodovat o svých činnostech
- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)

- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- soustředit se na činnost a její dokončení
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků
- zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)

- Rizika

- málo vlídné, nevstřícné, strohé, nelaskavé a málo přátelské prostředí, kde dítě nenalézá dostatek lásky a porozumění
- nedostatek možností projevovat vlastní city, sdělovat citové dojmy a prožitky a hovořit o nich
- nepřiměřené nároky na dítě, časté negativní hodnocení, kdy dítě opakovaně prožívá pocit selhání
- nedostatečné uznání a oceňování úsilí či úspěchu dítěte
- spěch a nervozita, omezování možností dítěte dokončovat činnost v individuálním tempu, nevhodné zásahy a přerušování činností dětí dospělými
- stresy a napětí, nejistota, nedostatek ochrany a osobního soukromí
- nevhodné vzory a modely chování
- nedostatečná motivace dětí k jejich sebevyjádření a sebeuplatnění

Dítě a ten druhý

- Dílčí vzdělávací cíle

- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj kooperativních dovedností

- Vzdělávací nabídka

- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému

- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)
- hry, přirozené i modelové situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije
- rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat)
- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením

- Očekávané výstupy

- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- spolupracovat s ostatními
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)

- Rizika

- nedostatek pozitivních příkladů a vzorů prosociálního chování, málo vstřícné postoje dospělých k dítěti i k sobě navzájem
- nedostatečně psychosociálně "bezpečné" prostředí, neautentické, s nedostatkem porozumění a tolerance
- nedostatek empatie, neposkytování empatické odezvy na problémy dítěte
  - nedůstojné jednání, zesměšňování, ponižování
- prostředí, které nabízí málo možností ke spolupráci a komunikaci s druhým
  - časté organizování soutěživých činností a podporování nezdravé soutěživosti
- nedostatečná pozornost tomu, jak dítě řeší své spory a konflikty s druhým dítětem
- příliš časté vystupování pedagoga v roli soudce
- nedostatečný respekt k vzájemným sympatiím dětí a malá podpora dětských přátelství

Dítě a společnost

- Dílčí vzdělávací cíle

- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevat
- rozvoj společenského i estetického vkusu

- Vzdělávací nabídka

- přípravy a realizace společných zábav a slavností (oslavy výročí, slavnosti v rámci zvyků a tradic, sportovní akce, kulturní programy apod.)
- poslech pohádek, příběhů, veršů, hudebních skladeb a písní, sledování dramatizací, divadelních scének
- setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává
- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamující dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)

- Očekávané výstupy

- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)

- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, dětem bez předsudků a s úctou

- Rizika

- nedostatek estetických a etických podnětů a příležitostí k jejich kultivovanému prožívání a vyjádření
- zvýhodňování a znevýhodňování některých dětí ve skupině
- ironizování a znevažování úsilí dítěte
- nevšímavost k nevhodné komunikaci a jednání mezi dětmi, přehlížení nežádoucího chování některých dětí, schematické řešení konfliktů bez zjišťování příčin jejich vzniku
- chybějící informace o tom, jak se chránit před nebezpečím hrozcím od neznámých lidí
- nedostatek příležitostí k rozvoji uměleckých dovedností dítěte a k vytváření jeho estetického vztahu k prostředí, ke kultuře a umění

Dítě a svět

- Dílčí vzdělávací cíle

- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- poznávání jiných kultur
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

- Vzdělávací nabídka

- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)
- sledování akcí ve své obci
- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky,

jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím

- hra a aktivity na téma opravy, bezpečné chování na silnicích, praktický nácvik, rizika, které mohou nastat

– přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)

– praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami)

- ekologicky motivované hry

- Očekávané výstupy

– zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)

– uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)

– vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)

– všimnout si změn a dění v nejbližším okolí

– porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole

– mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí

- Rizika

– nedostatek příležitostí vidět a vnímat svět v jeho pestrosti a změně, v jeho dění a řádu

– jednotvárná, málo rozmanitá nabídka činností, málo podnětné, málo pestré a málo obměňované prostředí, nebo prostředí nepřehledné, neupravené, neuspořádané, s nadbytkem hraček a věcí

– výběr a nabídka témat, která jsou životu dítěte příliš vzdálená, pro jeho vnímání a chápání náročná, která přesahují přirozenou zkušenost dítěte a nejsou pro dítě prakticky využitelná

– užívání abstraktních pojmů, předávání „hotových“ poznatků – převaha zprostředkovaného poznávání světa (obraz, film)

- nedostatek pozornosti prevenci vlivů prostředí, které mohou být pro dítě nezdravé a nebezpečné
- špatný příklad dospělých, vzor

7. *Evaluační systém*

Cílem evaluace mateřské školy je získání zpětné vazby, na jejímž základě můžeme zkvalitnit práci mateřské školy. Evaluace slouží k tomu, abychom si uvědomili nedostatky, dokázali odhalit jejich příčiny a poté zajistili nové postupy.

Evaluace probíhá na několika úrovních:

Vnitřní evaluace – hodnocení ze strany ředitelky školy a dalších vedoucích pracovníků, pedagogů, dalších provozních pracovníků či dětí

Vnější evaluace – hodnocení ze strany rodičů, dalších odborníků, zřizovatele a ČŠI

- ***Oblasti evaluace***

Dokumenty školy – hodnotíme ŠVP, TVP a jejich soulad s RVP PV

Podmínky vzdělávání - hodnotíme věcné podmínky, životosprávu, psychosociální podmínky, organizační podmínky, řízení MŠ, personální a pedagogické zajištění, spoluúčast rodičů

Průběh vzdělávání – hodnotíme vlastní práci pedagogů, jejich pedagogický styl a vzdělávací nabídku

Výsledky vzdělávání – hodnotíme individuální pokroky dětí

Spolupráce – hodnotíme spolupráci s rodiči, se zřizovatelem, s dalšími organizacemi ve městě, se ZŠ, s PPP a SPC

- ***Prostředky evaluace***

Jako prostředky evaluace využíváme:

Pozorování, hospitace a následné rozborů, rozhovory, pedagogické rady a porady provozních pracovníků, diskuze, analýzu dokumentů a naplňování cílů vzdělávání, analýzu portfolia dětí, dotazník či anketa, diagnostiku dětí.

- ***Časový plán***

Časový plán hospitační a kontrolní činnosti je uveden v Plánu hospitační a kontrolní činnosti mateřské školy.

Evaluace ze strany rodičů probíhá při každodenních rozhovorech s pedagogy, dále při rodičovských schůzkách (1-2x ročně), 1x za 3 roky je rodičům poskytnut evaluační dotazník.

Evaluace na úrovni školy je prováděná minimálně jednou za rok. Evaluace na úrovni tříd je prováděna průběžně ve školním roce.

Učitelky hodnotí realizaci tematických celků vždy po skončení tematického celku, hodnotí realizaci integrovaných bloků po jejich skončení a 1x ročně celkový průběh obsahu vzdělávání a výsledky vzdělávání za celý školní rok.

- **Odpovědnost pracovníků školy**

Za evaluaci školy odpovídá vedoucí pracovník školy, ředitelka. Třídní evaluační systém je zpracováván učitelkami. Učitelé jsou odpovědní za pedagogické hodnocení dětí, které provádějí 2x do roka či dle potřeby a stanovených termínů (PLPP, IVP). Učitelé jsou taktéž povinni provádět průběžně písemné sebehodnocení své práce (hodnotící arch pak min. 2x za rok).

Podrobný evaluační systém MŠ

Dokumenty školy – hodnotíme ŠVP, TVP a jejich soulad s RVP PV

Oblasti evaluace	Prostředky evaluace	Časový plán	Odpovědní pracovníci školy
Evaluace integrovaných bloků - zhodnocení naplňování stanovených záměrů realizované vzdělávací nabídky, stanovení doporučení a opatření	konzultace pedagogické rady analýza	průběžně dle plánu	ředitelka učitelky
Evaluace témat a cílů jednotlivých integrovaných bloků - hodnotíme zajímavost a výběr vzdělávací nabídky, návaznost a časové rozvržení, naplňování cílů	záznamy do TVP konzultace pedagogické rady	průběžně	ředitelka učitelky
Evaluace individuálních plánů či plánů pedagogické podpory - zhodnotit osobní pokroky dětí	záznam konzultace učitelek konzultace s rodiči popř. se speciálním pedagogem	dle potřeby a plánu	učitelky
Pedagogická diagnostika - přehledy o rozvoji a vývojových pokrocích dětí	záznamy do diagnostických listů, konzultace učitelek pedagogické rady	2x ročně dle potřeby	učitelky
Soulad TVP-ŠVP-RVP PV - hodnocení souladu a naplňování záměrů	analýza dokumentů hospitace konzultace pedagogické porady	1x ročně	ředitelka učitelky

Podmínky vzdělávání - hodnotíme věcné podmínky, životosprávu, psychosociální podmínky, organizační podmínky, řízení MŠ, personální a pedagogické zajištění, spoluúčast rodičů

Oblasti evaluace	Prostředky evaluace	Časový plán	Odpovědní pracovníci školy
Materiální podmínky - kvalita zařízení a vybavení MŠ, kvantita vybavení a spotřebního materiálu, využitelnost, dostupnost	pozorování pedagogické rady, hodnotící dotazník	průběžně dle plánu 1x ročně	ředitelka učitelky provozní pracovníce
Živospráva - Kvalita stravy a kultura stolování, denní režim, pobyt venku, zajištění pohybu, zajištění odpočinku, podpora zdravého životního stylu	pedagogické rady hodnotící dotazník	dle plánu 1x ročně	ředitelka učitelky provozní pracovníce
Psychosociální podmínky - kvalita prostředí, adaptace dětí, respektování přirozených dětských potřeb, rovnost v postavení dětí, pravidla soužití, komunikace, pedagogický styl, podpora sociálního citění, vytváření vzájemných pozitivních vztahů	hospitace	dle plánu 1x ročně dle potřeby	ředitelka učitelky
Organizace - Organizace života dětí, organizace vzdělávacího procesu	pedagogické rady dotazník	1x ročně dle potřeby	ředitelka učitelky
Řízení MŠ - styl řídicí práce, podpora týmové spolupráce, motivace zaměstnanců, rozdělení kompetencí a odpovědností	dotazník rozhovor	1x ročně	ředitelka učitelky provozní pracovníce
Personální a pedagogické zajištění - hodnocení zaměstnanců z hlediska provozního zabezpečení (počet, úvazky) - hodnocení pedagogů z hlediska kvalifikace - hodnocení pedagogů z hlediska úrovně pedagogické práce - sebehodnocení	dotazník analýza hospitační záznam posouzení své práce dle kritérií a dotazníku	1x ročně hospitace dle plánu a potřeb sebehodnocení průběžně (2-3 ročně)	ředitelka učitelky provozní pracovníce

Průběh vzdělávání – hodnotíme vlastní práci pedagogů, jejich pedagogický styl a vzdělávací nabídku

Oblasti evaluace	Prostředky evaluace	Časový plán	Odpovědní pracovníci školy
Evaluace uplatněných metod, postupů, forem práce – vzdělávací proces - zhodnocení průběhu vzdělávání z hlediska používaných metod a forem práce se záměry v této oblasti ŠVP	pozorování vzájemné hospitace konzultace pedagogů pedagogické rady sebehodnocení učitelů hospitace	průběžně průběžně průběžně dle plánu 1x ročně dle plánu	ředitelka učitelky
Osobnostní rozvoj pedagogů - uplatnění poznatků z DVPP ve vlastní práci - autoevaluace vlastního vzdělávacího růstu - autoevaluace ve vztahu k dalšímu osobnostnímu růstu	Pozorování Konzultace Pedagogické rady Hospitace Sebehodnocení – hodnotící dotazník	průběžně průběžně dle plánu dle plánu 1 x ročně	ředitelka učitelky

Výsledky vzdělávání – hodnotíme individuální pokroky dětí

Oblasti evaluace	Prostředky evaluace	Časový plán	Odpovědní pracovníci školy
Individuální pokroky dětí - hodnocení individuálních pokroků dětí - portfolia	pozorování záznam pedagogické diagnostiky konzultace učitelů rozhovor s dětmi	průběžně 2x ročně průběžně průběžně	ředitelka učitelky
Hodnocení IVP, PLPP - hodnocení individuálních plánů	analýza IVP, PLPP pozorování	dle potřeby či plánu průběžně	ředitelka učitelky

Spolupráce – hodnotíme spolupráci s rodiči, se zřizovatelem, s dalšími organizacemi ve městě, se ZŠ, s PPP a SPC

Oblasti evaluace	Prostředky evaluace	Časový plán	Odpovědní pracovníci školy
Evaluace spolupráce s rodiči - informovanost o činnostech v MŠ - informovanost o výsledcích vzdělávání dětí - dotazník pro rodiče - úspěšnost zvolených metod a forem spolupráce a naplnění stanovených záměrů v této oblasti v ŠVP PV	rodičovské schůzky nástěnky, webové stránky, fotodokumentace individuální rozhovory, konzultace s rodiči dotazníková anketa konzultace pedagogické rady	1-2x ročně průběžně průběžně dle zájmů rodičů a potřeb pedagogů 1x za 3 roky nebo dle potřeby dle plánu	ředitelka učitelky rodiče
Evaluace spolupráce se ZŠ - společné akce a aktivity - předávání zkušeností - návrh odkladů školní docházky	konzultace fotodokumentace informace ohledně zápisu OŠD	dle potřeb 1 x ročně	ředitelka učitelky
Evaluace spolupráce se zřizovatelem - účast na akcích - oblast materiálního zabezpečení škol	konzultace	2x ročně nebo dle potřeby	ředitelka zástupci zřizovatele
Evaluace spolupráce s PPP, SPC - přednášky pro rodiče - konzultace podpůrných opatření - nabídky PPP a SPC	konzultace analýzy doporučení vyhodnocení pokroků webové stránky přednášky	průběžně průběžně dle potřeby 1x ročně	ředitelka speciální pedagogové ŠPZ

Použitá literatura:

Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání, Výzkumný ústav pedagogický,
Praha 2018